

**MONITOROVACIA SPRÁVA PLNENIA AKČNÝCH PLÁNOV
STRATÉGIE ROVNOSTI, INKLÚZIE A PARTICIPÁCIE RÓMOV
DO ROKU 2030
ZA ROK 2023**

ÚRAD VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ÚRAD
SPLNOMOCNENCA VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
PRE RÓMSKE KOMUNITY

Obsah

1.	ÚVOD	3
2.	MONITOROVANIE A HODNOTENIE STRATÉGIE	4
3.	MONITOROVANIE NAPÍŇANIA AKČNÝCH PLÁNOV STRATÉGIE 2030 ZA ROK 2023.....	5
3.1.	Vyhodnotenie plnenia za rok 2023.....	6
3.1.1.	OBLASŤ VZDELÁVANIE	7
3.1.2.	OBLASŤ ZAMESTNANOSŤ.....	8
3.1.3.	OBLASŤ BÝVANIE	9
3.1.4.	OBLASŤ ZDRAVIE.....	9
3.1.5.	OBLASŤ BOJ S PROTIRÓMSKYM RASIZMOM A PODPORA PARTICIPÁCIE	10
4.	NEPLNENÉ AKTIVITY A NÁPRAVNÉ OPATRENIA	11
5.	ZÁVER.....	17
5.1.	SUMÁR PLNENIA ZA ROK 2023	17
6.	ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK.....	18

1. ÚVOD

Stratégia rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030¹ (ďalej len „Stratégia 2030“) je záväzkom vlády Slovenskej republiky (ďalej len „SR“), ktorý určuje hlavné smerovanie verejných politík s cieľom dosiahnuť výrazné zlepšenie v oblasti rovnosti a začlenenia Rómov. Stratégia 2030 obsahuje základné východiská a ciele, ktoré sa zameriavajú na ukončenie segregácie rómskych komunít, podporu sociálneho začlenenia, boj proti diskriminácii, zmenu postojov a zlepšenie spolužitia. Tento rámcový strategický dokument bol schválený vládou SR dňa 7. apríla 2021 uznesením č. 181/2021².

Kľúčovými dokumentmi, ktoré dopĺňajú Stratégiu 2030, sú Akčné plány, ktoré sa pripravujú v trojročných cykloch. Akčné plány na roky 2022 - 2024³ boli schválené vládou SR uznesením č. 256/2022 zo dňa 6. apríla 2022⁴. Súčasťou týchto plánov je aj *Metodický dokument k výpočtu hodnôt indikátorov*⁵, ktorý predstavuje manuál na výpočet hodnôt indikátorov a definuje ich základné parametre, vrátane mernej jednotky, východiskovej hodnoty, zdroja dát, definície a metodiky výpočtu, cieľových hodnôt a zodpovedných orgánov.

Tvorba Stratégie 2030 a jej Akčných plánov prebiehala participatívnym spôsobom za účasti rôznych rezortov, štátnych inštitúcií, akademickej obce, zástupcov miestnej a regionálnej samosprávy, ako aj mimovládnych a neziskových organizácií zameraných na začlenenie vylúčených komunít. Koordinačnú rolu/gesciu vo vzťahu k Stratégii 2030 a k napĺňaniu Akčných plánov plní splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity prostredníctvom Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity (ďalej len „ÚSVRK“), ktorý je zároveň národným kontaktným bodom. ÚSVRK plní koordinačnú funkciu rovnako v procese monitorovania a hodnotenia Stratégie 2030.

Na základe bodu B.3. uznesenia vlády SR č. 181/2021 je splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity povinný každoročne, počnúc rokom 2023, do 31. mája vypracovať a predložiť na rokovanie vlády monitorovaciu správu plnenia Akčných plánov Stratégie 2030. Z dôvodu potreby poskytnutia väčšieho časového priestoru na spracovanie dát jednotlivým gestorom aktivít, ako aj trvania následných procedúr prípravy správy, bol predmetný termín pre tento rok, na základe listu predsedu vlády Slovenskej republiky č. 5176/2024/KPV zo dňa 13. mája 2024, zmenený na 31. augusta 2024.

Cieľom predkladanej monitorovacej správy plnenia Stratégie 2030 (ďalej len „monitorovacia správa“) je na základe informácií o stave plnenia úloh od zodpovedných rezortov zaznamenať stav plnenia jednotlivých aktivít všetkých piatich prioritných oblastí Akčných plánov Stratégie 2030 za rok 2023.

Podrobný prehľad plnenia jednotlivých aktivít za monitorovacie obdobie 2023 je uvedený v prílohe.

---

¹ Dostupné online na: https://www.romovia.vlada.gov.sk/site/assets/files/1113/strategia_2030.pdf

² Dostupné online na: <https://rokovania.gov.sk/RVL/Resolution/19150/1>

³ Dostupné online na: https://www.romovia.vlada.gov.sk/site/assets/files/1113/akcne_plany_strategie_2030_na_roky_2022_2024_final.pdf

⁴ Dostupné online na: https://www.romovia.vlada.gov.sk/site/assets/files/1113/uznesenie_vlady_c_256_2022.pdf

⁵ Dostupné online na: https://www.romovia.vlada.gov.sk/site/assets/files/1113/05_priloha-ap_metodicky-dokument-k-indikatorom_final.pdf

2. MONITOROVANIE A HODNOTENIE STRATÉGIE

Proces monitorovania a hodnotenia Stratégie 2030 vychádza z metodického dokumentu *Hodnotenie a monitorovanie Stratégie rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030*⁶⁾, ktorého finálna verzia bola schválená na zasadnutí Tematickej pracovnej skupiny splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity pre monitorovanie a hodnotenie Stratégie 2030 dňa 21.10.2022. Metodický dokument predstavuje jednotný rámec pre hodnotenie a monitorovanie napĺňania cieľov Stratégie 2030 a určuje základné štandardy, prostredníctvom ktorých bude proces hodnotenia a monitorovania prebiehať.

Kľúčovým nástrojom v procese monitorovania a hodnotenia inkluzívnych politík, je viacročný národný projekt *Monitorovanie a hodnotenie inkluzívnych politík zameraných na rómsku populáciu, predovšetkým marginalizované rómske komunity – I. fáza (ďalej „NP MaHIP I.“)*.⁷ Projekt nadväzuje na Národný projekt „Monitorovanie a hodnotenie inkluzívnych politík a ich dopad na marginalizované rómske komunity“, ktorý bol realizovaný ÚV SR/ÚSVRK v rokoch 2016-2023 v rámci predchádzajúceho programového obdobia 2014-2020. NP MaHIP I. priebežne, počas celej realizácie, zabezpečuje pravidelný zber administratívnych dát od ministerstiev a ostatných orgánov štátnej a verejnej správy, ktoré sú spracovávané do každoročných monitorovacích správ plnenia Stratégie 2030.

Monitorovanie napĺňania cieľov Stratégie 2030 v Slovenskej republike prebieha okrem monitorovacej správy plnenia Akčných plánov Stratégie 2030, ktorá je každoročne predkladaná vláde Slovenskej republiky, aj prostredníctvom národnej správy o napĺňaní Stratégie 2030 predkladanej Európskej komisii. Táto povinnosť monitoringu vyplýva z Oznámenia Európskej komisie Európskemu parlamentu a Rade - Únia rovnosti: strategický rámec EÚ pre rovnosť, začleňovanie a účasť Rómov (KOM/2020/620)⁸, ktoré členským krajinám ukladá povinnosť predkladať správu o realizácii Stratégie 2030 v dvojročnej periodicite. Za predloženie správy zodpovedá ÚSVRK. Posledná národná správa o napĺňaní Stratégie 2030 za roky 2021 a 2022 bola predložená Európskej komisii v júni 2023.

Napriek tomu, že Európska komisia periodicitu predkladania národných správ určuje na dvojročné obdobie, správa o pokroku v napĺňaní Akčných plánov Stratégie 2030 v SR, ktorá je pripravovaná pre potreby národnej úrovne, je predkladaná vláde SR každoročne. Zvýšená miera periodicity má posilniť angažovanosť zainteresovaných rezortov, a slúži v prospech včasného zabezpečovania nápravných opatrení v prípadoch, kedy napĺňanie jednotlivých opatrení a cieľov nie je realizované v súlade s plánovaným harmonogramom.

Monitorovacia správa plnenia Akčných plánov Stratégie rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030 za rok 2022 bola vzatá na vedomie na rokovaní vlády SR dňa 12. júla 2023.

---

⁶⁾Dostupné online na: https://www.romovia.vlada.gov.sk/site/assets/files/1113/metodicky_dokument_ham_2022_final.pdf

⁷ Obdobie realizácie projektu: 09/2023 – 10/2026

⁸ Dostupné online na: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:9a007e7e-08ad-11eb-a511-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF

3. MONITOROVANIE NAPŔIŇANIA AKČNÝCH PLÁNOV STRATÉGIE 2030 ZA ROK 2023

Monitorovacia správa plnenia Akčných plánov Stratégie 2030 má byť na základe bodu B.3. uznesenia č. 181/2021 vypracovaná a predložená na rokovanie vlády SR každoročne do 31. mája, v roku 2024 v zmenenom termíne na základe listu predsedu vlády Slovenskej republiky do 31. augusta 2024. Monitorovacia správa je pripravovaná vo forme štandardizovanej monitorovacej tabuľky. Tabuľka je vytvorená tak, aby poskytla priestor pre informácie o napĺňaní každej z piatich prioritných oblastí Stratégie 2030 v rovnakej štruktúre a v porovnateľnom rozsahu. Rozsah údajov, ktoré sú v súvislosti s napĺňaním jednotlivých cieľov poskytované, zahŕňa:

- Uvedenie cieľa, opatrenia, aktivity a merateľného ukazovateľa/ukazovateľov danej aktivity
- Východiskovú hodnotu uvedeného ukazovateľa na začiatku Stratégie 2030/sledovaného obdobia
- Cieľovú a dosiahnutú hodnotu sledovaného ukazovateľa v jednotlivých rokoch
- Relevanciu aktivity v sledovanom období, t.j. roky, v ktorých je aktivita vykazovaná
- Výšku alokovaných finančných zdrojov
- Odhadovanú výšku finančných zdrojov investovaných počas sledovaného obdobia v delení na EŠIF, štátny rozpočet a rozpočet ďalších subjektov
- Určenie subjektu zodpovedného za realizáciu aktivity
- Zdroj dát, prostredníctvom ktorých je pokrok vykazovaný
- Opis realizovaných aktivít
- Ak je relevantné, tak zoznam ďalších subjektov zapojených do realizácie sledovanej aktivity, spôsob ich zapojenia a rozsah úloh
- Vyhodnotenie plnenia aktivity zo strany zodpovedného subjektu
- Uvedenie dôvodov a nápravných opatrení v prípade, ak sa aktivita neplnila, resp. ak stanovená cieľová hodnota nebola naplnená
- Slovné a známkové hodnotenie plnenia zo strany panelu expertov
- Prípadné vyjadrenie gestorov k hodnoteniu expertov.

Vyššie uvedené informácie, okrem hodnotenia zo strany panelu expertov, poskytli pre potreby vypracovania monitorovacej správy za rok 2023 rezorty a iné organizácie, ktoré niesli zodpovednosť za napĺňanie konkrétnych aktivít. ÚSVRK, ako národný kontaktný bod pre plnenie Stratégie 2030, v súvislosti s ročnou monitorovacou správou poskytol jednotlivým gestorom pri vyplňaní monitorovacej tabuľky asistenciu súvisiacu s technickou podporou potrebnou pre vyplnenie tabuľky. ÚSVRK nevstupoval do obsahovej a vecnej stránky informácií poskytnutých zo strany jednotlivých gestorov.

13. februára 2024 vyhlásil ÚSVRK výzvu na výber expertov a expertiek do tzv. panelu expertov, ktorí majú v procese monitorovania za úlohu overiť správnosť obsahovej a vecnej stránky údajov, poskytnutých jednotlivými gestormi, a posúdiť reálny vplyv vykazovaných programov/aktivít na napĺňanie cieľov Stratégie 2030. Panel expertov plní kľúčovú úlohu v súvislosti s prítomnosťou kontrolného mechanizmu a mechanizmu pre prijatie včasných nápravných opatrení. Uzávierka na zaslanie prihlášok bola stanovená na 28. februára 2024. Do dňa uzávierky bolo podaných 25 prihlášok. Poradná výberová komisia odporučila prijatie jedného experta v každej z piatich prioritných oblastí Stratégie 2030. Výber pre jednotlivé oblasti bol nasledovný:

- Oblasť Vzdelávanie: Mgr. Vladimír Rafael, PhD.; doc. PhDr. Viera Šilonová, PhD.;
- Oblasť Zamestnanosť: Mgr. Michaela Mudroňová; Ing. Milan Vaňo;
- Oblasť Bývanie: Mgr. Alexander Mušinka, PhD.;
- Oblasť Zdravie: prof. MUDr. Kvetoslava Rimárová, CSc.;
- Oblasť Boja s protirómskym rasizmom a podpora participácie: Mgr. Zuzana Havírová, PhD.

Hodnotenia členov panelu expertov, vyjadrené prostredníctvom krátkeho komentára a bodového ohodnotenia plnenia aktivít, sa sústreďujú najmä na interpretáciu údajov ohľadom plnenia jednotlivých aktivít zo strany zodpovedných gestorov. Hodnotenia členov panelu expertov boli následne zaslané subjektom zodpovedným za plnenie aktivít na vyjadrenie a na prípadné prijatie potrebných nápravných opatrení. S cieľom objektívneho posúdenia (ne)plnenia aktivít a návrhu vhodných nápravných opatrení bola zo strany ÚSVRK ponúknutá možnosť spoločného stretnutia gestora, experta/expertky a zamestnancov ÚSVRK. V dôsledku týchto stretnutí a spoločnej diskusie bolo možné hodnotenie, ako aj nápravné opatrenia, upraviť.

Monitorovacia správa je predkladaná Riadiacej pracovnej skupine poradnej komisie pre Stratégiu rovnosti, inklúzie a participáciu Rómov do roku 2030, následne na rokovanie vlády SR, a jej obsah je prednesený i vo vybranom výbore Národnej rady SR. Po prerokovaní vládou SR bude monitorovacia správa prezentovaná Tematickej pracovnej skupine pre monitorovanie a hodnotenie.

3.1. Vyhodnotenie plnenia za rok 2023

V rámci hodnotenia stavu plnenia mohli gestori aktivít vyhodnotiť plnenie jednotlivých aktivít v nasledujúcich kategóriách: „splnená“, „prebieha realizácia“, „prebieha príprava“ a „nesplnená“.

- Ako „**splnená**“ je aktivita označená v prípade, ak došlo k naplneniu merateľných ukazovateľov, a jej implementácia v danom roku končí.
- V prípade, že implementácia aktivity presahuje aj do nasledujúceho roku, aktivita je vyhodnotená ako „**prebieha realizácia**“. Táto kategória je uplatňovaná predovšetkým pri viacročných národných projektoch a výzvach. Cieľové hodnoty merateľných ukazovateľov predmetných aktivít nemusia byť v danom roku naplnené na 100%, keďže sa predpokladá ich realizácia aj v nasledujúcom roku.
- Aktivity vyhodnotené ako „**prebieha príprava**“, sú aktivity s omeškanou realizáciou, ktoré sa už nachádzajú vo fáze prípravy implementácie, t.j. boli podniknuté kroky potrebné na ich realizáciu, ale samotná realizácia sa ešte nezačala. Z tohto dôvodu sú dosiahnuté hodnoty merateľných ukazovateľov na nulovej hodnote.
- Pri „**nesplnených**“ aktivitách sú hodnoty merateľných ukazovateľov rovnako nulové. V tomto prípade však neprebehli žiadne prípravné kroky. Aktivita mohla byť presunutá do ďalšieho roku, alebo sa od nej úplne odstúpilo, a s jej realizáciou sa ani v ďalšom roku nepočíta.

Členovia panelu expertov vyhodnocovali realizáciu danej aktivity v rámci sledovaného obdobia celkovým hodnotením na škále 1 - 5, pričom 1 je najviac uspokojivé a 5 najmenej uspokojivé hodnotenie. Toto celkové hodnotenie bolo tiež rámcovo zjednotené, aby sa zabezpečila väčšia objektívnosť hodnotenia, a zároveň porovnateľnosť hodnotenia naskrz jednotlivými akčnými plánmi:

- **Celkové hodnotenie 1** - Ak sa aktivita splnila alebo priebežne realizovala podľa očakávaní a plánu – cieľové hodnoty ukazovateľov sú naplnené – gestori si splnili svoj záväzok.

- **Celkové hodnotenie 2** - Aktivita sa splnila alebo priebežne realizovala, ale očakávania a cieľové hodnoty neboli naplnené podľa plánu z objektívnych dôvodov, ktoré gestor nevedel ovplyvniť. Resp. ak očakávania a cieľové hodnoty neboli dosiahnuté z dôvodov určitej nečinnosti gestora, boli realizované, resp. navrhnuté dodatočné nápravné opatrenia.
- **Celkové hodnotenie 3** - Aktivita sa priebežne realizovala, avšak pod rámec očakávaní, resp. došlo k oneskoreniu plnenia (aktivita sa nachádza vo fáze prípravy), cieľové hodnoty neboli naplnené, a gestor nenavrhol adekvátne nápravné opatrenia.
- **Celkové hodnotenie 4** – Aktivita sa neplní z dôvodov, ktoré gestor vie vyargumentovať, zároveň gestor navrhol adekvátne nápravné opatrenia.
- **Celkové hodnotenie 5** - Aktivita sa neplní, gestor odmietol realizovať aktivitu, a nenavrhol žiadne nápravné opatrenia.
- Celkové hodnotenie je možné znížiť v prípade nízkej relevancie výstupu alebo plnenia aktivity k napĺňaniu cieľov Stratégie 2030.

3.1.1. OBLASŤ VZDELÁVANIE

Tabuľka: Prehľad plnenia aktivít AP Vzdelávanie

Názov špecifického cieľa	Počet aktivít	Vyhodnotenie gestormi/ Stav plnenia				Expertné celkové hodnotenie				
		Splnená	Prebieha realizácia	Prebieha príprava	Neplní sa	1	2	3	4	5
1. Zlepšiť školské výsledky detí a žiakov z MRK od obdobia ranej starostlivosti až po uplatnenie na trhu práce	11	1	9	-	1	2	6	2	1	-
2. Zvýšiť počty a kvalitu pedagogických, odborných a pomocných zamestnancov pri edukácii detí a žiakov z MRK	2	-	2	-	-	-	2	-	-	-
3. Zabezpečiť dostatok kapacít materských a základných škôl s prítomnosťou detí a žiakov z MRK	2	1	1	-	-	-	2	-	-	-
4. Systematicky predchádzať, zmiernovať a eliminovať prejavy segregácie v edukačnom procese na všetkých stupňoch vzdelávacieho systému	5	2	2	1	-	1	-	2	2	-
5. Zvýšiť inkluzívnosť škôl prostredníctvom systémovej a metodologickej podpory individualizácie edukačného procesu	4	-	4	-	-	1	-	1	2	-
6. Rozvíjať rómsku národnostnú identitu a podporovať realizáciu práv Rómov a Rómok ako národnostnej menšiny, s osobitým zreteľom na jazykové práva	13	-	10	2	1	1	-	6	6	-
Celkovo	37	4	28	3	2	5	10	11	11	0

Tabuľka: Prehľad plnenia čerpania AP Vzdelávanie v EUR

Fondy EÚ (EŠIF)	ŠR	POO	Rozpočet ďalších subjektov	Spolu
76 892 898	14 355 640,33	3 682 811,28	40 000,00	94 971 349,33 ⁹

3.1.2. OBLASŤ ZAMESTNANOSŤ

Tabuľka: Prehľad plnenia aktivít AP Zamestnanosť

Názov špecifického cieľa	Počet aktivít	Vyhodnotenie gestormi/ Stav plnenia				Expertné celkové hodnotenie				
		Splnená	Prebieha realizácia	Prebieha príprava	Neplní sa	1	2	3	4	5
1. Zabezpečiť pre MRK rovnaké príležitosti, zvýšiť potrebné zručnosti a získať praktické skúsenosti na prechod zo vzdelávania na trh práce	10	-	9	1	-	3	1	4	2	-
2. Zvýšiť účinnosť, kvalitu poskytovania a rozšíriť dostupnosť verejných a neverejných služieb zamestnanosti a aktívnych opatrení trhu práce (AOTP) pre MRK	8	2	5	1	-	6	-	2	-	-
3. Vytvárať podmienky pre podporu zamestnávania MRK u zamestnávateľov, s dôrazom na zamestnávateľov v oblasti sociálnej ekonomiky	8	1	6	-	1	2	4	-	1	1
4. Znížiť diskrimináciu na trhu práce a iné prejavy protirómskeho rasizmu	5	-	3	-	2	2	1	-	-	2
Celkovo	31	3	23	2	3	13	6	6	3	3

Tabuľka: Prehľad čerpania AP Zamestnanosť v EUR

Fondy EÚ (EŠIF)	ŠR	POO	Rozpočet ďalších subjektov	Spolu
85 928 853	20 440 548	0,00	470 799	106 840 200

⁹ Čerpanie financií v rámci AP Vzdelávanie nie je kompletne. V prípade 3 aktivít, financovaných v rámci rozpočtu NP Štandardy, gestor neuviedol konkrétnu sumu čerpania, z dôvodu rizika nepresnosti tohto údaju.

3.1.3. OBLASŤ BÝVANIE

Tabuľka: Prehľad plnenia aktivít AP Bývanie

Názov špecifického cieľa	Počet aktivít	Vyhodnotenie gestormi/ Stav plnenia				Expertné celkové hodnotenie				
		Splnená	Prebieha realizácia	Prebieha príprava	Neplní sa	1	2	3	4	5
1. Znížiť počet nelegálnych obydľí v MRK	7	2	2	2	1	2	-	1	2	-*
2. Zlepšiť prístup a využívanie základnej technickej infraštruktúry a občianskej vybavenosti v MRK	8	1	4	3	-	1	2	1	4	-
3. Zvýšiť kvalitu bývania v MRK	8	2	4	1	1	5	-	-	2	1
4. Zvýšiť istotu bývania Rómov	4	3	1	-	-	2	1	1	-	-
5. Znižovanie rezidenčnej segregácie Rómov	2	1	1	-	-	2	-	-	-	-
6. Znížiť diskrimináciu Rómov v bývaní	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-
Celkovo	30	9	13	6	2	12	3	3	9	1

* Aktivita 1.1.8. a 1.2.1. špecifického cieľa 1, ktorých plnenie bolo vyhodnotených ako „prebieha príprava,“ resp. „neplní sa,“ neboli hodnotené zo strany experta z dôvodu, že plnenie prvej aktivity je viazané na ukončenie inej aktivity, ktorej realizácia bola posunutá, a druhú aktivitu nebolo možné zrealizovať z objektívnych dôvodov.

Tabuľka: Prehľad finančného čerpania AP Bývanie v EUR

Fondy EÚ (EŠIF)	ŠR	POO	Rozpočet ďalších subjektov	Spolu
41 815 359	5 384 164	0,00	2 545 519	49 745 042

3.1.4. OBLASŤ ZDRAVIE

Tabuľka: Prehľad plnenia aktivít AP Zdravie

Názov špecifického cieľa	Počet aktivít	Vyhodnotenie gestormi/ Stav plnenia				Expertné celkové hodnotenie				
		Splnená	Prebieha realizácia	Prebieha príprava	Neplní sa	1	2	3	4	5
1. Merať rozdiely v zdravotnom stave medzi MRK a všeobecnou populáciou, ktoré sa budú dať využívať pri nastavovaní zdravotných politík	4	1	2	1	-	1	1	-	2	-
2. Podpora zdravého životného štýlu a prevencie ochorení v osídleniach MRK	7	-	7	-	-	2	4	-	1	-
3. Rovnaký prístup k poskytovaniu zdravotnej starostlivosti pre MRK	7	-	6	1	-	6	-	-	1	-
Celkovo	18	1	15	2	0	9	5	0	4	0

Tabuľka: Prehľad finančného čerpania AP Zdravie v EUR

Fondy EÚ (EŠIF)	ŠR	POO	Rozpočet ďalších subjektov	Spolu
4 637 423	961 354	0,00	108	5 598 885

3.1.5. OBLASŤ BOJ S PROTIRÓMSKYM RASIZMOM A PODPORA PARTICIPÁCIE

Tabuľka: Prehľad plnenia aktivít AP Boj s protirómskym rasizmom a podpora participácie

Názov špecifického cieľa	Počet aktivít	Vyhodnotenie gestormi/ Stav plnenia				Expertné celkové hodnotenie				
		Splnená	Prebieha realizácia	Prebieha príprava	Neplní sa	1	2	3	4	5
1. Bojovať proti diskriminácii a protirómskemu rasizmu	7	-	5	2	-	3	1	1	2	-
2. Znížiť predsudky a stereotypy o Rómoch a Rómkach, posilniť ľudskoprávnu výchovu a výchovu k tolerancii	9	-	6	2	1	3	1	2	2	1
3. Posilniť participáciu Rómov a Rómkov na všetkých úrovniach	7	-	5	1	1	2	-	1	3	1
Celkovo	23	0	16	5	2	8	2	4	7	2

Tabuľka: Prehľad finančného čerpania AP Boj s protirómskym rasizmom a podpora participácie v EUR

Fondy EÚ (EŠIF)	ŠR	POO	Rozpočet ďalších subjektov	Spolu
0,00	4 306 158	0,00	29 132	4 335 290

4. NEPLNENÉ AKTIVITY A NÁPRAVNÉ OPATRENIA

V rámci odpočtu aktivít Akčných plánov Stratégie 2030 za rok 2023 bolo celkovo 9 aktivít vyhodnotených zo strany gestorov ako „neplnených“. Gestori v rámci odpočtu týchto aktivít uvádzali okrem dôvodu neplnenia aj nápravné opatrenia, ktoré boli realizované, alebo plánujú byť realizované v najbližšom období za účelom naplnenia stanovených cieľov. Okrem hodnotenia expertov uvádzame v niektorých prípadoch aj spätnú väzbu gestorov na toto hodnotenie.

AP Vzdelávanie - 1.2.3 Vytvoriť podporné opatrenia na implementáciu nárokovateľnosti na výchovu a vzdelávanie v MŠ pre 4-ročné deti

Gestor: MPSVR SR

Dôvod neplnenia uvedený gestorom: Gestor ako dôvod neplnenia uvádza úpravu iných podporných nástrojov. V zmysle novely zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi, ktorá bola vo februári 2023 schválená NR SR, neboli upravené podmienky vzniku nároku na príspevok na nezaopatrené dieťa tak, aby nárok naň mohol vzniknúť aj na dieťa vo veku 4 rokov, ktoré navštevuje MŠ. Vznik nároku na príspevok bude naďalej viazaný na plnenie povinnej školskej dochádzky dieťaťom z domácnosti, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi. Pre hodnotenie plnenia opatrenia a aktivity 1.2.3 je potrebné zmeniť merateľný ukazovateľ, nakoľko nie je plánovaná zmena zákonných podmienok vzniku nároku na príspevok na nezaopatrené dieťa tak, aby nárok naň mohol vzniknúť aj na dieťa vo veku 4 rokov, ktoré navštevuje MŠ.

Nápravné opatrenia: Rozšírenie cieľovej skupiny pre daňový bonus pre všetkých, bez obmedzenia príjmu; výrazné zvýšenie prídavku na dieťa, čo sa týka všetkých detí, teda aj 4-ročných. Tiež bola opakovane domácnostiam s deťmi poskytnutá inflačná pomoc. Hospodárenie domácností v hmotnej núdzi pozitívne ovplyvnila úprava súm pomoci v hmotnej núdzi od 1.1. 2023, navýšenie a rozšírenie príspevku na bývanie podľa počtu osôb v domácnosti od 15.7.2023, ako aj mimoriadna valorizácia súm pomoci v hmotnej núdzi od 1.10.2023. Od 1. mája 2023 boli prijaté zmeny pri poskytovaní pomoci rodinám s deťmi formou dotácie na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa. Došlo tak k zvýšeniu sumy poskytovanej dotácie a jej poskytovaniu na všetky deti v základnej škole a v poslednom ročníku materskej školy. Štát poskytuje domácnostiam, ktoré sa ocitli v núdzi, pomoc nielen finančnú, ale aj pomoc poskytovanú prostredníctvom viacerých bezplatných odborných služieb - bezplatné rodinné či dlhové poradne, ktoré boli vytvorené s cieľom pomôcť tým, ktorí sa nachádzajú v ťažkej finančnej situácii, a sú dostupné pre každého.

Hodnotenie experta: Celkové hodnotenie 3. „Podľa komentára gestora aktivity neboli v novele zákona o pomoci v hmotnej núdzi upravené podmienky pre vznik nároku na príspevok pre nezaopatrené štvorročné dieťa navštevujúce MŠ. Oceňujeme podporné nástroje v prijatých nápravných opatreniach, ktoré ale nie sú úplne v súlade s opatrením a aktivitou orientovanou na implementáciu nárokovateľnosti na výchovu a vzdelávanie týchto detí v MŠ.“

Reakcia gestora na hodnotenie experta: Gestor čiastočne súhlasí s vyjadrením experta, že v roku 2023 prijaté opatrenia na podporu nízkopríjmových rodín s deťmi, ktoré významne prispievajú k zlepšeniu ich sociálnej situácie, ako aj k zvýšeniu disponibilného príjmu týchto domácností, nie sú priamym napĺňaním aktivity, ktorej cieľom je vytvorenie podporných opatrení na implementáciu nárokovateľnosti na výchovu a vzdelávanie v MŠ pre 4-ročné deti. Nepriamo však významne prispievajú k zlepšeniu sociálnej situácie týchto rodín, a k vytvoreniu vhodnejších podmienok pre možnú pripravenosť a účasť detí z MRK na predškolskom vzdelávaní.

AP Vzdelávanie - 6.2.2 Vytvoriť a implementovať návrh programu pre podporu VŠ študentov v študijnom programe „Učiteľstvo rómskeho jazyka, literatúry a reálií“

Gestor: MŠVVaM SR

Dôvod neplnenia uvedený gestorom: Gestor aktivity uvádza, že rovnako ako v roku 2022, vysoké školy podľa § 36 ods. 1 zákona č. 269/2018 Z. z. o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania a o zmene a doplnení zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nie sú oprávnené vytvárať nové študijné programy v žiadnom študijnom odbore (s výnimkou tých, v ktorých nemajú akreditovaný žiadny študijný program) až do kladného posúdenia vnútorných systémov zabezpečovania kvality zo strany Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo. Z tohto dôvodu nebolo ani v roku 2023 možné vytvoriť nový program rómskeho jazyka a reálií.

Nápravné opatrenia: V roku 2023 bolo vyčlenených 136 259 eur na akreditovaný študijný program učiteľstvo rómskeho jazyka, literatúry a reálií (v kombinácii) na Prešovskej univerzite v Prešove ako bakalársky študijný program v dennej forme štúdia.

Hodnotenie experta: Celkové hodnotenie 3. „Aktivita aj indikátor jej plnenia je formulovaný tak, že podpora VŠ študentov v študijnom programe "Učiteľstvo rómskeho jazyka, literatúry a reálií" môže byť naozaj čokoľvek, a pod touto formuláciou sa dá vykázať veľa aktivít. Napríklad - podľa môjho názoru - aj uvedená akreditácia programu a špecifická finančná dotácia v roku 2023, aby takýto program mohol ďalej vôbec existovať. Som preto prekvapený, že MŠVVaM SR i napriek tejto skutočnosti uvádza, že sa aktivita neplní. Preto môžem aktivitu hodnotiť len ako "neplniacu sa", s adekvátnymi nápravnými opatreniami (Doplnené po spätnej väzbe od gestora: Vzhľadom na povahu opatrenia a doplňujúcu poznámku gestora ponechávam pôvodné hodnotenie, t.j. známka 3.).

Reakcia gestora na hodnotenie experta: Gestor vysvetľuje, že opatrenie bolo interpretované ako vytvorenie nového študijného programu. Keďže to bolo skomplikované zmenou v oblasti akreditácie, gestor uviedol, že nie je v danom momente možné vytvoriť nový študijný program. Ak postačuje len udržiavanie existujúceho programu (konkrétne ŠP 183618 učiteľstvo rómskeho jazyka, literatúry a reálií (v kombinácii) na Prešovskej univerzite v Prešove), pričom MŠVVaM SR poskytuje aj dotáciu na špecializované pracovisko Prešovskej univerzity, tak je možné zhodnotiť opatrenie ako plnené.

AP Zamestnanosť - 3.1.1. Zabezpečiť finančnú podporu na aktivizáciu osôb ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením, vrátane MRK a osobitne žien, prostredníctvom zvyšovania záujmu o podnikanie

Gestor: MPSVR SR

Dôvod neplnenia uvedený gestorom: MPSVR SR udáva ako dôvod nejasnosť zadanej úlohy a vecne príslušného odboru.

Nápravné opatrenia: Gestor doposiaľ nepodnikol nápravné opatrenia, ale navrhuje prehodnotenie znenia úlohy ako celku a zadefinovanie vecne príslušného odboru.

Hodnotenie experta: Celkové hodnotenie 5. „Pôvodne nejasné zadanie úlohy nebolo dodatočne preformulované, i napriek odporúčaniam z roku 2022. K realizácii aktivity v roku 2023 nedošlo práve zo spomínaného dôvodu. Považujeme za mimoriadne dôležitú aktivizáciu rómskych žien, ktoré čelia mnohonásobnému znevýhodneniu na trhu práce, a často trpia zásadným nedostatkom prístupu k informáciám. Odporúčame aj do budúcnosti, aby boli aktivity akčného plánu explicitne zadefinované a upresnené už pri samotnej príprave akčného plánu a jeho následného pripomienkovania.“

AP Zamestnanosť - 4.2.1. Realizovať podporné programy pre ženy, vrátane žien z MRK, zasiahnuté viacnásobnou diskrimináciou po návrate do zamestnania

Gestor: MPSVR SR

Dôvod neplnenia uvedený gestorom: MPSVR SR uvádza, že v roku 2023 sa takto špecificky zamerané vzdelávacie aktivity nere realizovali, nakoľko viazla spolupráca s Impleou, pod ktorú spadali komunitné centrá. V Programe Slovensko sú dané úlohy zaradené v 4P6, ESO 4.10, kde gestorom priority 4P6 je ÚSVRK.

Nápravné opatrenia: Gestor uviedol, že ohľadom realizácie aktivity už oslovil spolupracujúce subjekty.

Hodnotenie experta: Celkové hodnotenie 5. „Aktivita nebola podľa gestora realizovaná v dôsledku neefektívnej spolupráce s Impleou, ktorá mala v gescii komunitné centrá. V rámci Programu Slovensko bude gestorom priority ÚSVRK. Aktivity však prebiehajú vo viacerých projektoch viacerých MVO a KC (Karpatská Nadácia, Človek v ohrození apod.), a predchádzajúce skúsenosti s realizáciou podobných programov môžu poslúžiť ako inšpirácia pri tvorbe programu.“

Reakcia gestora na hodnotenie experta: Gestor súhlasí s komentárom hodnotenia expertov, avšak nesúhlasí s celkovým hodnotením realizácie predmetnej aktivity, nakoľko v nej nie je zohľadnená zmena gestorstva úloh v Programe Slovensko, a s tým súvisiace kompetenčné a personálne zmeny.

AP Zamestnanosť 4.2.2. Realizovať aktivity (osvetového charakteru) pre odbúravanie negatívnych stereotypov týkajúcich sa tradičného rozdelenia sociálnych rolí

Gestor: MPSVR SR

Dôvod neplnenia uvedený gestorom: MPSVaR SR uvádza, že v Programe Slovensko sú dané úlohy zaradené v 4P6, ESO 4.10, kde gestorom priority 4P6 je ÚSVRK.

Nápravné opatrenia: Gestor uviedol, že ohľadom realizácie aktivity už oslovil spolupracujúce subjekty.

Hodnotenie experta: Celkové hodnotenie 5. „Podľa dostupných informácií od gestora nie je špecifikovaný dôvod nezrealizovania tejto aktivity. Gestorom v rámci Programu Slovensko bude ÚSVRK. Podobne ako v programe 4.2.1 odporúčame program realizovať v spolupráci s neverejnými aktérmi.“

Reakcia gestora na hodnotenie experta: Gestor súhlasí s komentárom hodnotenia expertov, avšak nesúhlasí s celkovým hodnotením realizácie predmetnej aktivity, nakoľko v nej nie je zohľadnená zmena gestorstva úloh v Programe Slovensko, a s tým súvisiace kompetenčné a personálne zmeny.

AP Bývanie - 1.2.1. Spracovanie metodiky tvorby a štandardov územných plánov miest a obcí s prítomnosťou MRK

Gestor: ÚV SR (ÚSVRK)

Dôvod neplnenia uvedený gestorom: Gestor uviedol ako dôvod neplnenia zmenu stavebnej legislatívy, jej načasovania, a zmenu kompetencií. S účinnosťou od 1.1.2024 platí úprava zákona č. 608/2003 Z. z. o štátnej správe pre územné plánovanie, stavebný poriadok a bývanie a o zmene a doplnení zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (stavebný zákon). Prijatá legislatíva mení kompetencie samospráv v oblasti územného plánovania. Zároveň vznikol Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky, v ktorého kompetencii je oblasť územného plánovania. Vzdelávania smerom k spracovateľom územných plánov budú realizované Úradom pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky v roku 2024. Bol vydaný taktiež bulletin organizáciou PRO BONO, <https://www.ulclegal.com/bulletin-pro-bono/letin>. Aktivita 1.2.1 bola z tohto hľadiska obsahovo vyhodnotená ako neadekvátna, vzhľadom na termín prijatia zmeny legislatívy.

Nápravné opatrenia: Komunikácia a nadviazanie spolupráce s Úradom pre územné plánovanie, s cieľom realizácie vzdelávacích seminárov.

Hodnotenie experta: Celkové hodnotenie: n/a. „Vzhľadom na to, že aktivita nemohla byť realizovaná z objektívnych dôvodov, teda z dôvodu neukončeného celého procesu legislatívnych zmien, ktoré zásadným spôsobom menia podstatu metodiky tvorby a štandardov územných plánov miest a obcí s

prítomnosťou MRK, nie je možné túto aktivitu hodnotiť. Zároveň ale odporúčam uvedenú aktivitu presunúť do ďalších rokov, kedy už spomínanú metodiku bude možné reálne spracovať.“

AP Bývanie - 3.2.1. Pripraviť pilotný program asistencie pri legalizácii technicky vyhovujúcich obydľí v osídleniach MRK

Gestor: SO ÚV SR

Dôvod neplnenia uvedený gestorm: Gestor aktivity uviedol, že aktivita nebola vhodne naformulovaná.

Nápravné opatrenia: Gestor uviedol, že svojpomocnú výstavbu podporoval PSK v spolupráci s mimovládny sektorom, pričom majú pripravené vlastné projekty. Zo strany ÚSVRK bola situácia len monitorovaná, a bola nadviazaná spolupráca.

Hodnotenie experta: Celkové hodnotenie 5. „Vzhľadom na skutočnosť, že sa aktivita nerealizovala, a s najväčšou pravdepodobnosťou ani realizovať nebude, je nutné túto aktivitu hodnotiť známku 5. Nie je mi osobne jasné, v čom je uvedená aktivita nevhodne naformulovaná. Osobne som presvedčený, že realizácia pilotného programu, alebo aspoň manuálu zameraného na legalizáciu obydľí, by bolo pre potreby terénu viac ako vhodné. Jeho spojenie s aktivitou 1.1.2 je prirodzené, a bez vysporiadania pozemkov nie je možná legalizácia stavby.“

AP Boj s protirómskym rasizmom a podpora participácie - 2.5.2 Vytvoriť v každom kraji (popr. podporiť už existujúcu) min. jednu stálu expozíciu rómskej kultúry a histórie v existujúcom múzeu

Gestor: VÚC

Dôvod neplnenia uvedený gestorm: **BBSK:** Gemersko-malohontské múzeum, kultúrna inštitúcia v zriaďovateľskej pôsobnosti Banskobystrického samosprávneho kraja (ďalej len "BBSK"), je regionálne múzeum so špecializáciou na dokumentáciu hmotnej a duchovnej rómskej kultúry v širšom regióne. V rámci Gemersko-malohontského múzea BBSK neuvažujeme o zriadení samostatnej špecializovanej expozície zameranej na Rómov, ale realizujú sa tu viaceré podujatia zamerané na zobrazenie života, kultúry a tradícií Rómov.

PSK: Úrad Prešovského samosprávneho kraja dlhodobo spolupracuje so Štátnou vedeckou knižnicou v Prešove (konkrétne s dokumentačno-informačným centrom rómskej kultúry), ktorej jedným z cieľov je dokumentácia rómskeho kultúrneho dedičstva, najmä jeho živých prejavov, tvorba digitálnych kultúrnych objektov. Štátna vedecká knižnica úzko spolupracuje s kultúrnymi zariadeniami, ktorých zriaďovateľom je PSK.

KSK: V kultúrnych organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK prebiehajú viaceré aktivity týkajúce sa života a kultúry Rómov. V múzeách a galériách KSK sa nenachádzajú ani nepripravujú expozície zamerané na rómsku kultúru.

NSK: Vzhľadom na to, že príprava expozície v rámci múzeí si vyžaduje priestorové kapacity, a súvisí s možnosťami zbierkových fondov v múzeách (absencia zbierkových predmetov), NSK sa bude opätovne zaoberať touto témou a možnosťami v úzkej spolupráci s múzeami vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti.

TTSK: Trnavský samosprávny kraj je zriaďovateľom šiestich múzeí. Západoslovenské múzeum v Trnave plní funkciu múzea s krajskou pôsobnosťou. Žitnoostrovské múzeum v Dunajskej Strede, Záhorské múzeum v Skalici, Vlastivedné múzeum v Galante, Balneologické múzeum I. Wintera v Piešťanoch a Vlastivedné múzeum v Hlohovci plnia funkciu múzeí s regionálnou pôsobnosťou. Múzea nemajú, a v blízkej budúcnosti nepripravujú expozície zamerané na rómsku kultúru.

ŽSK: V múzeách v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK sa nenachádza stála expozícia venovaná rómskej kultúre a histórii. Nakoľko na území kraja v zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva kultúry SR sa pod Slovenským národným múzeom v Martine nachádza samostatné Múzeum kultúry Rómov na

Slovensku, považujeme za duplicitné takéto expozície vytvárať. Múzeá ŽSK sú okrem celoslovenskej pôsobnosti v konkrétnych oblastiach (drotárstvo, história dopravy, gorali a pod.) zamerané na prezentáciu regionálnej histórie, tzn., že v týchto expozíciách sa môžu nachádzať odkazy na osoby z rómskej komunity. Samostatnú expozíciu zameranú na odpočítovanú tematiku však múzeá v zriaďovateľskej pôsobnosti v najbližších rokoch realizovať neplánujú.

Nápravné opatrenia:

BBSK: Gemersko-malohontské múzeum v Rimavskej Sobote v roku 2023 pripravilo pre širokú verejnosť a občanov rómskej národnostnej menšiny nasledovné múzejné aktivity: ŠARLOTA BOTTOVÁ: RÓMSKI SPISOVATELIA - AKO ICH VIDÍM JA. V roku 2024 plánuje Gemersko-malohontské múzeum zrealizovať vyučovacie hodiny a lektoráty na tému: "Tradičné remeslá a zamestnania Rómov v Gemeri-Malohonte". V ďalšom období preferuje múzeum možnosť putovných výstav, keďže nevie zaručiť dispozíciu vhodných priestorov.

PSK: Realizovala sa putovná výstava 11 výtvarných diel na tému rómskeho holokaustu. Autorom diel je výtvarník Jozef Fečo. Autor čerpal inšpiráciu z literárneho diela Eleny Lackovej s názvom „Mŕtvi sa nevracajú.“ Výstava sa v roku 2023 uskutočnila na týchto miestach: Úrad PSK, Vihorlatské múzeum Humenné, Podtatranské osvetové stredisko a Hornozemplínske osvetové stredisko. Návštevnosť v roku 2023 bola celkovo 500 účastníkov. Výstava pokračuje aj v roku 2024.

KSK: Z aktivít organizácií KSK, zameraných aj na rómsku problematiku: napr. Východoslovenská galéria realizuje projekt House of mine.

NSK: Múzeá v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK majú buď regionálnu pôsobnosť, alebo plnia funkciu múzea s krajskou pôsobnosťou. Stálu expozíciu rómskej kultúry a histórie v súčasnosti nemá žiadne z múzeí NSK. V prípade ponuky na spoluprácu, v súvislosti s možnosťou zapožičania putovnej výstavy o Rómskej kultúre a histórii, majú múzeá v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK záujem o súčinnosť.

TSK: TSK avizuje prípravu stálej expozície ku kováčskemu remeslu, ktorá bude obsahovať aj zmienky o histórii Rómov. Slávnostné otvorenie bolo naplánované na 22.04.2024.

TTSK: Múzeá v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK nemajú, a v blízkej budúcnosti nepripravujú expozície zamerané na rómsku kultúru, a preferovali by plnenie aktivity formou putovnej výstavy.

BBSK: BSK nekomunikoval s ÚSVRK prípadné nápravné opatrenia.

Hodnotenie experta: Celkové hodnotenie 5. „Už v minulom hodnotení bolo skonštatované, že je potrebné vytvoriť stále expozície rómskej kultúry a histórie. Kultúra a história Rómov by mali byť spracované do jedného celku, aby splnili špecifický cieľ aktivity, ktorým je znižovanie predsudkov a stereotypov o Rómoch a Rómkach, a súčasne posilnenie ľudskoprávnej výchovy a výchovy k tolerancii. Táto aktivita je dôležitá pre všetky kraje, obzvlášť pre tie, v ktorých sa nachádzajú vylúčené rómske osídlenia, aby sa majoritné obyvateľstvo oboznámilo s historickým kontextom vylúčených lokalít, a pochopilo problém komplexne. Pre kraje, v ktorých Rómovia nežijú vo vylúčených lokalitách, je zase potrebné oboznamovať majoritnú spoločnosť s faktami o Rómoch, aby bola schopná vyhodnocovať informácie o Rómoch kriticky a konštruktívne. Začlenenie rómskej kultúry a histórie do histórie Slovenska je jediný spôsob, ako sa dá budovať inkluzívna a otvorená spoločnosť. Je pozitívne, že v TSK sa konajú aktivity, ale okrem tradičných remesiel je potrebné sprístupniť aj históriu Rómov, ich príchod, prenasledovanie a pod. Je potrebné oceniť aktivitu Trenčianskeho samosprávneho kraja, ktorý plánuje zriadenie expozície kováčstva v priestoroch Draškovičovho kaštieľa. Je však veľmi dôležité zdôrazniť, že história Rómov sa netýka len remeselnej výroby a kultúrnej činnosti, ale že podstatnú časť tvorí aj téma prenasledovania Rómov. Je dôležité, aby táto téma bola spracovaná tak, že nebude podporovať predsudky a stereotypy o rómskej národnostnej menšine.“

AP Boj s protirómskym rasizmom a podpora participácie- 3.1.1 Podpora aktívneho a participatívneho prístupu k integrácii prostredníctvom zapojenia mladých Rómov a Rómok do tvorby, vykonávania, monitorovania, preskúvania a vykazovania opatrení a politik zameraných na Rómov

Gestor: ÚV SR (ÚSVRK)

Dôvod neplnenia uvedený gestorm: Gestor aktivity uviedol, že v roku 2023 bol plánovaný Kongres mladých Rómov a Rómok v spolupráci s NDI. Na kongrese bolo plánované predstaviť pozmenený štatút poradného orgánu s cieľom náboru nových členov. V rámci prípravy kongresu sa stretával prípravný výbor mladých Rómov a Rómok (11 osôb), ktorý po obsahovej stránke pripravoval jednotlivé komisie (Komisia zdravia, politik národnostne citlivého zdravotníctva, vzťahovej a sexuálnej výchovy; Komisia pre rozvoj verejne prístupnej kultúry; Komisia participácie a spoločne spravovanej spoločnosti; Komisia inkluzívneho vzdelávania a sociálno-pedagogických intervencií). V septembri bola zverejnená výzva na prihlásenie sa účastníčok a účastníkov kongresu. K 6.11.2023 bolo prihlásených 50 osôb. Z organizačných dôvodov sa ale kongres nekonal, a presunul sa pôvodne na rok 2024, a následne až na rok 2025.

Nápravné opatrenia: Gestor avizoval presun kongresu na rok 2025.

Hodnotenie experta: Celkové hodnotenie 5. „I napriek tomu, že gestor navrhol nápravné opatrenie, teda uskutočniť Kongres mladých Rómov a Rómok v roku 2025, nie je možné toto opatrenie považovať za adekvátne. Kongres mladých Rómov a Rómok nemusí byť jediným formátom, ako zabezpečiť aktívne a participatívne zapojenie mladých Rómov a Rómok do tvorby, vykonávania, monitorovania, preskúvania a vykazovania opatrení, či politik zameraných na Rómov. ÚSVRK by mohol zvážiť založenie stálej platformy mladých Rómov a Rómok, ktorá by sa stretávala pravidelne (napr. min. 2 x ročne), poprípade by mohla takéto poradné orgány vytvoriť priamo v regiónoch pri regionálnych kanceláriách.“

Doplnené po spätnej väzbe od gestora:

„Možnosti, ako zapojiť mladých Rómov a Rómky do tvorby, vykonávania, monitorovania, preskúmania a vykazovania opatrení a politik zameraných na Rómov je viacej, a Úrad si môže zvoliť rôzne formy tak, aby participácia mladých Rómov a Rómok bola efektívna a prínosná.“

Reakcia gestora na hodnotenie experta: Kongres mladých Rómov a Rómok, ktorý mal nadväzovať na predchádzajúci ročník, sa z organizačných dôvodov v roku 2023 nekonal, a presunul sa do roku 2025. Gestor považuje organizáciu kongresu za adekvátny spôsob naplňovania merateľného ukazovateľa. Na kongres malo následne nadviazať vytvorenie stáleho poradného orgánu z aktívnych mladých rómskych lídrov.

5. ZÁVER

Predkladaný dokument monitoruje plnenie aktivít Akčných plánov Stratégie 2030 za rok 2023 v oblastiach Vzdelávanie, Zamestnanosť, Bývanie, Zdravie a Boj s protirómskym rasizmom a podpora participácie. Zo 139 aktivít, ktorých plnenie bolo určené na rok 2023, bolo 17 vyhodnotených ako splnených, v prípade 95 aktivít prebiehala realizácia, 18 aktivít bolo v priebehu prípravy, a 9 aktivít sa neplnilo. Celkový objem čerpaných finančných zdrojov na plnenie Akčných plánov Stratégie 2030 za rok 2023 bol 261 490 766 EUR.

Odpočet poskytli jednotlivé rezorty, určené ako zodpovedné subjekty za plnenie aktivít, menovite – ÚV SR (vrátane ÚSVRK a ÚSVNM), Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR, Ministerstvo dopravy SR, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, Ministerstvo zdravotníctva SR (vrátane príspevkovej organizácie Zdravé regióny), Ministerstvo spravodlivosti SR, Ministerstvo životného prostredia SR, Slovak Investment Holding, Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, jednotlivé samosprávne kraje, Združenie miest a obcí Slovenska, Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, Štatistický úrad SR, Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky a Fond na podporu kultúry národnostných menšín.

5.1. SUMÁR PLNENIA ZA ROK 2023

Tabuľka: Prehľad plnenia aktivít Stratégie 2030 za rok 2023

Názov špecifického cieľa	Počet aktivít	Vyhodnotenie gestormi/ Stav plnenia				Expertné celkové hodnotenie				
		Splnená	Prebieha realizácia	Prebieha príprava	Neplní sa	1	2	3	4	5
AP Vzdelávanie	37	4	28	3	2	5	10	11	11	0
AP Zamestnanosť	31	3	23	2	3	13	6	6	3	3
AP Bývanie	30*	9	13	6	2	12	3	3	9	1
AP Zdravie	18	1	15	2	0	9	5	0	4	0
AP Boj s protirómskym rasizmom a podpora participácie	23	0	16	5	2	8	2	4	7	2
Spolu	139	17	95	18	9	47	26	24	34	6

* V rámci AP Bývanie sú 2 aktivity, ktoré nebolo možné expertne vyhodnotiť – preto je počet expertmi hodnotených aktivít nižší ako počet aktivít vyhodnotených gestormi.

Tabuľka: Prehľad finančného čerpania Stratégie 2030 za rok 2023 v EUR

	Fondy EÚ (EŠIF)	ŠR	POO	Rozpočet ďalších subjektov	Spolu
AP Vzdelávanie	76 892 898	14 355 640	3 682 811	40 000	94 971 349
AP Zamestnanosť	85 928 853	20 440 548	0,00	470 799	106 840 200
AP Bývanie	41 815 359	5 384 164	0,00	2 545 519	49 745 042
AP Zdravie	4 637 423	961 354	0,00	108	5 598 885
AP Boj s protirómskym rasizmom a podpora participácie	0,00	4 306 158	0,00	29 132	4 335 290
Celkovo všetky AP	209 274 533	45 447 864	3 682 811	3 085 558	261 490 766

6. ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

AP	akčný plán
BBSK	Banskobystrický samosprávny kraj
BSK	Bratislavský samosprávny kraj
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
KC	komunitné centrum
KSK	Košický samosprávny kraj
monitorovacia správa	Monitorovacia správa plnenia Stratégie 2030
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MRK	marginalizované rómske komunity
MŠ	materská škola
MŠVVaM SR	Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky
MVO	mimovládna organizácia
NDI	Národný demokratický inštitút
NP MaHIP I.	Národný projekt Monitorovanie a hodnotenie inkluzívnych politík zameraných na rómsku populáciu, predovšetkým MRK – I. fáza
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
NSK	Nitriansky samosprávny kraj
POO	Plán obnovy a odolnosti
PSK	Prešovský samosprávny kraj
SO ÚV SR	sprostredkovateľský orgán Úradu vlády Slovenskej republiky
SR	Slovenská republika
Stratégia 2030	Stratégia rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030
ŠP	študijný program
ŠR	štátny rozpočet
ŠVK	Štátna vedecká knižnica
TSK	Trenčiansky samosprávny kraj
TTSK	Trnavský samosprávny kraj
ÚSVRK	Úrad splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity
ÚSVNM	Úrad splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny
ÚV SR	Úrad vlády Slovenskej republiky
VŠ	vysokoškolský
VÚC	vyšší územný celok
Z. z.	Zbierka zákonov
ŽSK	Žilinský samosprávny kraj